

(avskrift 3 ridor)

ACC. N:R M. 9590: 1-6

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland

Upptecknat av: Blenda Andersson

Härad: Albo

Adress: Sköda, Vislanda

Socken: Vislanda

Berättat av:

Uppteckningsår: 1944

Född år 1880 i Vislanda

Lilla jul och lille julaffon. s. 1-5.

L. u. F. 47.

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av:
Uppteckningsår: 1944 Född år 1880 i Vislanda

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av:
Uppteckningsår: 1944 Född år 1880 i Vislanda

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av:
Uppteckningsår: 1944 Född år 1880 i Vislanda

Ifyll endast ovanstående uppgifter!

ACC. N:R M. 9590:1

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Svar på frågelistan L.U.F. 47

Lilla - jul och lille julafton.

"Lille-jul" kallades Kyndelsmessedagen och "Lille-julafton" kallades dagen före Kyndelsmessedagen.

Kyndelsmessedagen infaller ju alltid den 2 februari, men man räknade Lillejul för den dag då kyrkan firar Kyndelsmessa. De som voro ogudaktiga kallade denna dag för "käringe-julen", emedan dagen även kallas "Jungfru Marie kyrkogång".

Nu för tiden hör man aldrig talas om Lille-jul. Men då jag var barn, talade alltid mor därom. Och på lille julafton, d.v.s. lördagskvällen före Kyndelsmessedagen, fingo vi lite bättre mat än vanligt. Det hände t.o.m. att vi fingo "doppa i grytan" till middag och sitta vid "julbordet" medan vi åto kvällsmat, liksom vid jul, fast mera enkelt. Och vi fingo även smaka julosten, som skulle sparas, så den räckte under hela vintern vid särskilda tillfällen. Och när vi slutat måltiden, läste vi texten å Kyndelsmessedagen och sjöngo psalmer.

Somliga gjorde julkalas vid Lillejul. Om de ej hunnit förut.

"Benraskesöndag" kallades första söndagen efter tjugonedag-Knut. Somliga som hade små bostadshus bjödo defattiga, som ej

ACC. N:R M. 9590:2.

fått plats på julkalasen, på ett enkelt kalas på denna dag. Namnet syftar på, att de fingo lite rester av sovelbenen, som de kokt soppa på.

Förr i tiden var det ingen bestämd dag när julgrisen skulle slaktas. Men man steg alltid tidig upp på ottan, såsom vid ett, två eller tretiden på morgonen och tog itu med slaktet av julgrisen. Detta kallades "svinotta". Man brukade även skämtsamt säga, att man hade gjort "svinotta", om man eljest en morgon råkat stiga upp tidigt.

Då slaktaren hade slaktat julgrisen, fick han ingen ersättning i kontanter, utan han skulle ha "småke", som utgjordes av en eller två isterband 1-2 blodkorv 1-2 "vitkorvar" samt tre eller fyra blodpaltar. Det fanns de familjer, fast de voro sällsynta, som gjorde i ordning en del av blodmaten, som slaktaren fick med sig hem. Men slaktaren ogillade skarpt detta bruk, då han och hans familj kväljdes för att äta det.

Att fira Lucia har aldrig förekommit i denna trakt bland allmogen. De första som införde Luciabruden, vitklädd flicka med ljus i håret, var goodtemplarföreningarna här i orten, som gjorde sina Luciafester i slutet på 1880-talet och under 1890-talet, för att locka till sig folk. Numera äro ju sådana offentliga fester en vanlig företeelse. Men på landsbygden här i trakten, firas ej Lucia-dagen i hemmen.

2

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lucia

ACC. N:R M. 9590: 3.

Julen ansågs vara slut tjugondedag Knut. Man sade: "Tjunna-Knut köre julen ut". Det fanns de ställen där de skämtsamt "körde ut julen" på så sätt: En kom in i julstugan med det tomma sovelfatet, en med sovelgafflen, en annan med en tom stånka och en tredje med en kvast och så plockade man ner allt som prytt julestuan, såsom bonader, julduken i taket, julkronor, ljus och ljusstakar, julhögen m.m. Och så stod stugan åter i sin vardagsprägel. Och nu skulle vävstolen och spinnrockarna in.

Upptecknat av
Blenda Andersson
Skörda, Vislanda.

Småland.

Jan. 1944.

3
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland Upptecknat av: Anders Andersson

Härad: Århus Adress: Stora, Kivronde.

Socken: Kivronde Berättat av: _____

Uppteckningsår: 1924 Född år 1886 i Kivronde

Var på prästgård, d. 47.
 Lilla-fut. och lilla-jungfru.
 Lilla-fut. kallades "Kivronde" och
 dagen och lilla-jungfrun kallades
 dagen för "Kivronde" dagen.
 "Kivronde" dagen var en
 alltid den i Kivronde, men man
 såg också till den på den dag de
 bygderna för "Kivronde".
 De som var ogifta kallas kallades
 denna dag för "Kivronde" - jungfru
 och den dagen var "Kivronde" jungfru
 namn på "Kivronde".

ACC. N:R M. 9590: 2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

— 2

Lilla
fjell

21/11
 De 5000 som äro äro tillägnade
 denna kyrka äro tillägnade denna kyrka
 och tillhöra denna kyrka. De 5000 som
 äro tillägnade denna kyrka äro tillägnade
 denna kyrka och tillhöra denna kyrka.
 De 5000 som äro tillägnade denna kyrka
 äro tillägnade denna kyrka och tillhöra
 denna kyrka. De 5000 som äro tillägnade
 denna kyrka äro tillägnade denna kyrka
 och tillhöra denna kyrka. De 5000 som
 äro tillägnade denna kyrka äro tillägnade
 denna kyrka och tillhöra denna kyrka.
 De 5000 som äro tillägnade denna kyrka
 äro tillägnade denna kyrka och tillhöra
 denna kyrka. De 5000 som äro tillägnade
 denna kyrka äro tillägnade denna kyrka
 och tillhöra denna kyrka. De 5000 som
 äro tillägnade denna kyrka äro tillägnade
 denna kyrka och tillhöra denna kyrka.

De 5000 som äro tillägnade denna kyrka
 äro tillägnade denna kyrka och tillhöra
 denna kyrka. De 5000 som äro tillägnade
 denna kyrka äro tillägnade denna kyrka
 och tillhöra denna kyrka. De 5000 som
 äro tillägnade denna kyrka äro tillägnade
 denna kyrka och tillhöra denna kyrka.

ACC. NR M. 9590:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

— 3

lär
juel.

"Barreskesöndag" kallade första
söndagen efter "Tingsöndag"
Påsk. "Tinget" eller "Tinget" var
stadshuset i Skövde, som i
fett påsk på julhelgen, på ett
enkelt sätt på samma dag. Namnet
sätter på att de första litet berättas av
söndagen, som de först sages på

På i tiden var det ingen barresöndag
då man julens skick släppte.
Man var dock alltid tidig upp på
sten, såsom vid ett, två eller tre
tiden på morgonen, och tog ofta
med sig till de olika städerna. Detsamma
kallades "svinnat". En man brukade
även säga, att man hade gjort
svinnat, om man först en morgon
såg sig upp tidigt.

ACC. N:R M. 9590: 4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

De slaktarna hade slaktat på
gräsmåren, för de hade ingen rättning
i konstavarna, utan hade istället ha
"märke", som utgjordes av en eller
två isärskurna 1-2 blodkorv 1-2
vitkorvar samt tre eller fyra
blodpottar. Det fanns de färdiga
fast de var välsmakade, som gjordes
i ordning en del av blodslaktarna
som slaktarna fick med sig hem
om de slaktarna gjorde mycket dilla
bröd, de hade också varit färdiga kvalf-
da för att äta dilla.

Det fira dilla har aldrig före-
kommit i denna trakt bland all-
mogarna. De fira som infördes
därifrån har utträdde flutna
med tjur i håret, was good

4

Templekonferenserna här i orten,
som givde inel påskbrev i
slutet på 1880-talet och under
1890-talet, för att locka till sig
folk. Numera är ju sådana
offentliga festar en vanlig före-
teelse. Men på landsbygden här i
trakten, firar vi julens dagar i
hemmen.

Julens vanliga vana slut sig och
Ludvig Thorsén. Men sade: "Julebrev-
Thorsén. Huru julen ut." Det följde
de ställandes de ständigt "Huru jul
julen på så sätt. Som här är i julstug-
an med det Tommas sovelfallet, en med
sovelafflon, en annan vard en Tom
stank och en tredje med en krus
och så plackade man sig att som

5
Luna

